

Številka: 122-51/2021-8-403004
Datum: 15. 2. 2023

Zadeva: Poročilo o realizaciji Strategije za varstvo starejših v MOK za obdobje 2020-2024 za leto 2022

Dne 18. 2. 2019 je župan Mestne občine Kranj s sklepom št. 122-4/2019-7-47/04 imenoval Komisijo za varstvo starejših v Mestni občini Kranj (v nadaljevanju Komisija). Komisijo sestavljajo predstavniki različnih organizacij, in sicer: Janez Černe - podžupan MO Kranj (predsednik Komisije), Tanja Hrovat - vodja Urada za družbene dejavnosti MOK (namestnica predsednika), Nadja Gantar - direktorica Doma upokojencev Kranj, Mateja Šmid - direktorica Ljudske univerze Kranj, Mirjana Česen - direktorica Varstveno delovnega centra Kranj, Lili Gantar Žura - direktorica Zdravstvenega doma Kranj, Bojan Križaj, Center za socialno delo Gorenjska, Štefan Kadoič - Forum starejših SD, Zvonka Krančan – DeSUS, Marjan Potrata - RKS, Območno združenje Kranj, Zora Žitnik Martinc - Medgeneracijsko društvo z roko v roki, Sonja Gregorič - Društvo upokojencev Kranj, Vlasta Juršak - vodja projektov Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj, Manja Vovk – MOK, Maja Pritekelj Brus, MOK

Komisija je imela v letu 2022 1 sejo in 1 korespondenčno sejo.

Za čimbolj celovito skrb za starejše, z namenom ohranjanja kakovosti življenja ter zagotovitve enakega dostopa in izbiranja storitev tako v domačem okolju kot v institucionalnem varstvu je bila realizacija programa Strategije za varstvo starejših v MOK za obdobje 2020-2024 v letu 2022, sledeča:

a. skrbeli in spodbujali razvoj neinstitucionalnih oblik socialnega varstva

1. Cilj, (do)plačevanja institucionalnega varstva vsem, ki jim je v skladu s predpisi to pripadalo (redna letna naloga), je bil dosežen.

Pri tem je bilo za:

- socialno varstvo starih namenjenih 500.000,00 € (2021 503.000,00 €), to je v povprečju na mesec za 74 upravičencev v 27. zavodih in dveh stanovanjskih skupinah (2021 79 upravičencev v 29. zavodih in 3. stanovanjskih skupinah),

- socialno varstvo invalidov namenjenih 580.000,00 € (2021 586.000,00 €), to je v povprečju na mesec za 56 upravičencev v 12. zavodih (2021 57 upravičencev v 12. zavodih).

Storitev se je (do)plačevala vsem, ki jim je v skladu s predpisi pripadala.

2. Cilj, (do)plačevanje institucionalnega varstva v nadomestnih oblikah, to je stanovanjskih skupinah in bivalnih skupnostih vsem, ki jim je v skladu s predpisi to pripadalo (redna letna naloga), je bil dosežen.

Sredstva so bila v višini 12.304,90 € (2021 11.875,52 €) namenjena v povprečju na mesec za 2 upravičence v dveh stanovanjskih skupinah (2021 4 upravičence v 3. stanovanjskih skupinah).
Storitev se je (do)plačevala vsem, ki jim je v skladu s predpisi pripadala.

3. Cilj, povečati storitev pomoč družini na domu z večjim številom zaposlenih socialnih oskrbovalk, s ciljem 40 zaposlenih v petih letih in s tem nudenje pomoči na domu cca 240. uporabnikom (redna letna naloga), ni bil dosežen.

Planirali smo, da bo storitev pomoč družini na domu v letu 2022 nudilo v povprečju na mesec 33,5 (2021 32,5) oskrbovalk, bilo pa jih je le 23,5 v povprečju na mesec (2021 26,5 oskrbovalk), to je 10 (2021 6) oskrbovalk manj od planiranih. Stanje je bilo tako še slabše kot je bilo leta 2021. Navedeno je pomenilo, da pomoč družini na domu ni bila nudena vsem pomoči potrebnim. Glavni razlog je bil v odpovedih delovnega razmerja in odhodu oskrbovalk med osebne asistente. Nadalje je bil razlog v pomanjkanju ustreznega kadra na trgu delovne sile, stalne objave po prostih delovnih mestih so bile namreč neuspešne (kljub večjemu številu brezposelnih oseb na Zavodu za zaposlovanje RS in kljub osebam, ki se izobražujejo za pridobitev izobrazbe socialni oskrbovalec na domu). Glavni razlog za prehod oskrbovalk na osebne asistente vidimo v ponovnih razlikah plačnega sistema, saj je imel osebni asistent, ki je opravljal podobna dela z bolj ugodnim delovnim časom kot oskrbovalka, za 5 razredov višjo plačo. Že v letu 2021 so imeli osebni asistenti višjo plačo od socialnih oskrbovalk. Konec leta 2021 je prišlo do povečanja plače socialnim oskrbovalkam in s tem izenačenja plače z osebnimi assistenti, vendar se je kmalu zatem ponovno zvišala plača osebnih asistentov, kar je povzročilo dodaten odhod socialnih oskrbovalk. V MOK smo Združenju mestnih občin Slovenije in pristojnemu ministrstvu ponovno predlagali povišanje plač za socialne oskrbovalke in predlagali, da socialne oskrbovalke prejmejo tudi dodatek za delo na terenu. Poleg tega smo v MOK skupaj z DUK promovirali poklic socialne oskrbovalke z objavami v Kranjskih novicah, kar se je izkazalo za koristno. Stanje se je tako konec leta stabiliziralo, odhodov ni več, pričakuje se nove oskrbovalke.

Domu upokojencev Kranj smo za lažje delo v letu 2022 razširili vozni park z novim električnim vozilom. V letu 2022 smo za službo pomoč družini na domu zagotovili 564.798€ (2021 609.380€).

4. Cilj, e-oskrbe in spodbujanje koriščenja te storitve (redna letna naloga), je bil dosežen.

V letu 2022 smo v MOK doplačevali storitev e-oskrbe v višini 5€ za v povprečju 6 (2021 8) upravičencev na mesec. Sredi leta so novi uporabniki dobili možnost brezplačne e-oskrbe pri Telekomu, trenutno imamo 3 uporabnike. V MOK smo večkrat pozvali pristojne, da bi tudi obstoječi uporabniki pridobili brezplačno storitev e-oskrbe, pri tem je le 3. niso prejeli. Za ta namen smo zagotovili 380 € (2021 385€).

5. Cilj, plačilo družinskega pomočnika (redna letna naloga), vsem, ki jim je v skladu s predpisi to pripadalo (redna letna naloga) je bil dosežen.

Se je izvajalo, nalogo je že v letu 2021 prevzela država, občine pa smo storitev plačale še meseca januarja 2022. Vsa sredstva smo s strani države v letu 2022 dobili že povrnjena, in sicer v višini 78.501,87 €.

6. Cilj, razvoj medgeneracijskega centra (redna letna naloga), je bil dosežen.

MOK letno zagotavlja potrebna sredstva za izvedbo programa, in sicer v letu 2022 v višini 83.911 EUR. Ljudski univerzi Kranj je bilo z namenom uresničevanja temeljne ideje medgeneracijskega sodelovanja v okviru plač v letu 2022 za zaposlene v Medgeneracijskem centru Kranj zagotovljenih 50.287 EUR. Gre za medgeneracijske povezave med vsemi tremi generacijami (otroci in mladi, srednja generacija in starejši). Za sofinanciranje letnega programa vseživljenjskega učenja pa je bilo v letu 2022 namenjenih 9.000 EUR in za sofinanciranje letnega programa medgeneracijskega sodelovanja pa 15.000 EUR. Sredstva so se v primerjavi z letom 2021 povečala zaradi zaključka ESS projekta VGC Gorenjske in zagotavljanja enakega obsega programa. Vključenih je bilo 1.038 enkratnih uporabnikov, ki so opravili 9.187 obiskov aktivnosti. Izvedenih je bilo 2.470 ur različnih aktivnosti.

7. Cilj, vzpostavitev medgeneracijskega centra v prizidku Doma KS Kokrica, ni bil dosežen.

Prvotno so potekale usklajevalne aktivnosti glede lastnine stavbe, ki je v lasti Kmetijske zadruge Naklo. Proti koncu leta 2022 se je izkazalo, da bo potrebno predlagati, da MOK stavbo odkupi. Po odkupu se

predvideva, da bi se v teh prostorih vzpostavil medgeneracijski center kot enoto Medgeneracijskega centra Ljudske univerze Kranj. Ljudska univerza Kranj se je tudi že prijavila s projektom Naš sadovnjak na 4. javni poziv za izbor operacij za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja Lokalno akcijsko skupino Gorenjska košarica za programsko obdobje 2014-2020, za ta namen imajo na Kokrici tudi parcelo. Ministrstvo za prostor poseg ocenjuje kot neprimeren, zato projekt Naš sadovnjak ne bo izveden.

8. Cilj, sofinanciranje nevladnih organizacij in spodbujanje njihovega razvoja (redna letna naloga), je bil delno dosežen.

Se izvaja, MOK je v letu 2022 zagotovila 5.000€ dodatnih sredstev za namene prijave za področje starejših, skupaj 123.400 € (2021 122.000€). Ker pa dodatnih prijav s področja starejših na razpis ni bilo, sredstva pa so bila na razpolago, je bil cilj le delno dosežen.

9. Cilj, ohranitve javnih del vsaj v obsegu leta 2019 (redna letna naloga), je bil dosežen.

Cilju ohranitve javnih del vsaj v obsegu leta 2019 (redna letna naloga) smo sledili skladno z letnimi javnimi povabili Zavoda RS za zaposlovanje in finančnimi možnostmi tako države kot občine. Javna dela so dobro potekala. Za potrebe Covida 19 (program Pomoč pri omilitvi posledic epidemije COVID 19 za leto 2022) sta se v letu 2022 izvajala dva programa javnih del z vključenimi desetimi udeleženci, in sicer: sedmimi v Domu upokojencev Kranj in tremi v Centru slepih, slabovidnih in starejših Škofja Loka. Pri slednjem pa je potekal še program Družabništvo in spremljanje z enim vključenim udeležencem, torej je bilo skupno v letu 2022 vključenih 11 (2021 14) udeležencev javnih del, to je brezposelnih občanov Mestne občine Kranj. Za ta namen je Mestna občina Kranj v proračunu za leto 2022 porabila 47.240,47€ (2021 41.437,20€).

10. Cilj, da bo župan najkasneje do 30. 9. 2020 ustanovil Komisijo za varstvo starejših v MO Kranj, je bil dosežen.

Župan je dne 30. 9. 2020 s sklepom ustanovil Komisijo za varstvo starejših v MOK. Dne 7. 5.2021 je Župan s sklepom imenoval novo Komisijo za varstvo starejših v MOK. Komisija se je v letu 2022 sestala enkrat in opravila eno korespondenčno sejo.

Ena izmed nalog Komisije je tudi priprava analize potreb za razvoj na področju starejših in razpravljanje o statističnih podatkih naraščajoče družbe na področju starejših v MOK ter oblikovanje mnenj in predlogov v zvezi s statističnimi ugotovitvami. Predvideva se, da bosta MOK in Dom upokojencev skupaj naročila pripravo analiza v začetku leta 2024, kar bo podlaga za pripravo nove Strategije varstva starejših. MOK pa je v letu 2022 pripravila Demografsko študijo.

11. Cilj, vzpostavitev počitniškega varstva otrok v domu upokojencev je predviden sicer najkasneje v letu 2024, se je pa začel že delno izvajati.

Dom upokojencev Kranj je v letu 2021 počitniško varstvo vzpostavil za otroke zaposlenih. Zaradi epidemioloških razlogov so se zadeve upočasnile. Vzpostavili so tudi aktivnosti z Ljudsko univerzo Kranj. V letu 2022 pa za počitniško varstvo otrok ni bilo interesa, zato projekt ni bil realiziran.

V okviru Ljudske univerze Kranj se je v medgeneracijskem centru brezplačnih počitniških aktivnosti udeležilo 89 (v letu 2021: 60) različnih otrok v starosti od 6 do 12 let. Brezplačne počitniške aktivnosti so se izvajale 9 tednov, na dan jih je obiskalo povprečno 15 otrok.

V okviru Ljudske univerze Kranj je potekalo tudi sofinanciranje počitniških aktivnosti na štirih dodatnih lokacijah. Ljudska univerza Kranj je na počitniških aktivnostih za otroke zabeležila 211 obiskov, ki jih je opravilo 165 (v letu 2021: 145) različnih otrok v starosti od 6 do 12 let. 32 otrok je izpolnjevalo pogoj za brezplačno obiskovanje počitniških aktivnosti. Na Ljudski univerzi Kranj, OŠ Predoslje, OŠ Stražišče in OŠ Janeza Puharja Kranj – Center so izvajali počitniške aktivnosti po štiri tedne. Na Ljudski univerzi Kranj so zabeležili skupno 52 obiskov, OŠ Predoslje 46 obiskov, na OŠ Stražišče 57 obiskov in na OŠ Janeza Puharja Kranj – Center pa 56 obiskov. 30 otrok se je udeležilo PAK 2022 v dveh terminih, 6 otrok se je udeležilo PAK 2022 v treh terminih, 3 otroci so se udeležili PAK 2022 v štirih terminih. Največ otrok je prišlo iz OŠ Stražišče (36), OŠ Predoslje (31) in OŠ Stane Žagar (18).

12. Cilj, tedenskega medgeneracijskega vključevanja osnovnih šol v delovanje Doma upokojencev Kranj, je bil delno dosežen.

V letu 2022 je bilo veliko medgeneracijskega sodelovanja Doma upokojencev Kranj z vrtci, šolarji, dijaki in študenti kranjske občine. Že vrsto let Dom upokojencev še posebno dobro sodeluje s Kranjskimi vrtci. Običajno so enkrat mesečno nastopili za domske slavljenice na praznovanju rojstnih dni. Z otroki vrtca

Sonček pa so stanovalci dom meseca maja v okviru Tednov vseživljenjskega učenja barvali balone za domske slavljenke, za pusta pa so se prišli v sprevedu pokazat domskim stanovalcem.

Dom upokoјencev Kranj je v letu 2022 sodeloval tudi z drugošolci OŠ Stane Žagar s katerimi so posadili drevo medgeneracijskega sožitja (kar bo postalo vsakoletna tradicija) in uredili vrtnе grede. Pri tem so učenci tudi pripravili razstavo risb posajenega drevesa, ki so bile razstavljene v domski jedilnici; meseca oktobra se je prepevalo na domskih pevskih vajah (predstavilo se je kar 6 razredov); sredi meseca oktobra je Društvo prijateljev mladine Kranj povabilo stanovalce na jesenski piknik v šolski gozd in ob tabornem ognju za stanovalce pripravili nastop in mini zakusko; z dijakinjami kranjske gimnazije so stanovalci doma obiskali botanični vrt v Kranju; v mesecu novembru so skupaj s stanovalci pripravljali novoletna darila, v mesecu decembru pa se je z njihovo pomočjo peljalo stanovalce na obisk okrašenega mesta Kranja; v mesecu decembru so učenci in zaposleni OŠ Jakoba Aljaža, OŠ Simona Jenka Kranj s Trstenika, dijaki SESGS Kranj ter študenti FOV Kranj in Kluba študentov Kranj poslali številne novoletne voščilnice, ki se jih je razdelilo stanovalcem doma; vrtci, šole in fakultete so stanovalcem doma poslali tudi voščilnice v okviru projekta »Mala pozornost za veliko veselje«, ki ga je organiziral DEOS Centra starejših Notranje Gorice; dijak srednje šole za medije Maks Urh Završnik je zaradi svojih obveznosti le za kratek čas postal njihov prostovoljec fotograf; s študenti Univerze v Mariboru Fakultete za organizacijske vede se je izvedlo precej ustvarjalnih delavnic in aktivnosti za domske stanovalce, pri tem je bil projekt »Oblikovanje modela usposabljanja na področju digitalnih veščin in širše« izbran za najboljši projekt kakovostnega staranja 2022. S fakulteto se je dogovorilo tudi nadaljnje sodelovanje.

13. Cilj, spodbujanja za vzpostavitev razvoja prostoferja, je bil dosežen.

Prostofer za starejše in invalidne osebe je v MOK zaživel v sredini meseca septembra 2021 in je zagotavljal brezplačen prevoz starejšim in invalidom s pomočjo devetih voznikov prostovoljcev. Prevozi so namenjeni občanom in občankam MOK nad 65 let, mlajšim upokoјencem in invalidom, ki ne vozijo sami, imajo slabše povezave z javnim prevozom, so prejemniki socialne pomoči, varstvenega dodatka, imajo nizke pokojnine in nimajo sorodnikov, ki bi jim nudili prevoz. V letu 2022 je bilo opravljenih 712 (2021 101) prevozov. Največ prevozov je bilo tako kot v letu 2021 opravljenih do ZD Kranj, Splošne bolnišnice Jesenice in Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana.

14. Cilj, spodbujanja neformalnih oblik sosedskih pomoči in stanovanjskih skupnosti za starejše z upoštevanjem primerov dobrih praks in spodbujanjem neformalne solidarnostne pomoči za starejše, je bil dosežen.

O neformalni oskrbi govorimo, kadar jo izvajajo družina, bližnji sorodniki, prijatelji ali sosedje; oskrbovalci niso profesionalci oziroma niso usposobljeni za izvajanje oskrbe ali pa so pridobili določene veščine na usmerjenih tečajih; za svoje delo niso plačani; izvajajo različne aktivnosti (tudi tiste, ki jih izvajajo poklicni izvajalci) vključno s čustveno podporo in nimajo omejenega časa oskrbe in običajno niso deležni pravic socialnega varstva.

RKS OZ KRANJ je tudi v letu 2022 izvedel 1. tečaj laične nege bolnika, potekali sta 2 (2022 2) izobraževanja, s trajanjem programa 10 (2022 10) ur, izvajajo ga je licencirani predavatelji Prve pomoči. V letu 2022 dodatne povezave z LUK ni bilo, saj je bilo tečajnikov ravno za eno skupino. Je pa bil termin javno objavljen. Prostovoljke in prostovoljci Krajevni organizacij RKS OZ Kranj so v letu 2022 obiskali pomoči potrebne starejše prebivalce krajevni skupnosti. Z obiski so zaznali njihove potrebe po pomoči, stiske in druge želje, ki so jih v nadaljevanju v večini primerov tudi uspešno rešili. Situacije so reševali s pogovori, prevozi, humanitarnimi pomočmi itd. So se pa ponovno srečali s problematiko pridobivanja uradnih informacij na ustreznih inštitucijah (UE) o številu starejših prebivalcev nad določeno starostjo v MOK, saj bi le tako lahko zagotovili ustrezno pomoč in dodatno detektirali težave starejših. GDPR to v tem času ne omogoča.

Prav tako je RKS OZ Kranj obiskal varovance domov starejših občanov, pripravili kulturno umetniški program, srečanje oz. medgeneracijsko druženje z mladimi, hkrati so jih tudi obdarili. V MOK več kot 235 oseb, skupno vseh na področju pokrivanja RKS OZ Kranj pa 650 (v letu 2022).

V letu 2022 je RKS OZ Kranj pomagal tudi beguncem iz Ukrajine, pomagali so 70 družinam, skupno več kot 185 osebam. Med njimi je bila več kot ena tretjina starejših (65), ki so jim prav tako pomagali z različnimi načini pomoči (hrana, oblačila, obutev, svetovanje, prevozi). Za omenjene potrebe so uporabili lastna sredstva.

RKS OZ Kranj se je v letu 2022 povezal tudi z LUK in DU Kranj. Za 19 članov DU Kranj so pripravili pakete hrane (humanitarna pomoč) in jih tudi dostavili.

Pomemben je tudi projekt ZDUS: Starejši za boljše kakovost življenja doma. Osem (2021, tudi 8) prostovoljk opravlja to delo in skupaj opravijo 680 prostovoljnih ur. Anketira se starejše osebe nad 69 let,

v letu 2022 14 novih oziroma prvih obiskov, (2021 4). Ugotovili so, da jih je veliko pokojnih, preseljenih ali v domovih, in sicer 177 (2021 čez 300 oseb). Opravili so 573 obiskov (2021 500) zaradi druženja in osamljenosti. Društvo upokojencev Kranj in njihove prostovoljke v okviru te dejavnosti so dostavili tudi pakete Rdečega križa, ki jim jih dostavi RKS OZ Kranj, po seznamu pomoči potrebnim, teh je bilo deset.

15. Cilj, izvedbe letnih izobraževanj s področja demence, je bil dosežen.

Na DPT LUK so se obrnili po pomoč svojci oseb z demenco (2), večinoma mlajši upokojenci, ki skrbijo za svoje starše ali zakonce. Iskali so informacije o začetnih znakih demence, razvoju demence, o možnostih pomoči v njihovem okolju, pravicah oseb z demenco in njihovih svojcev, možnostih vključitve oseb z demenco v družabne aktivnosti in svojcev v pogovorne skupine.

V društvih upokojencev Stražišče in Bitnje so se izvajale brezplačne delavnice Umovadbe. Skupaj je bilo izvedenih 15 delavnic, ki so se jih udeležili 104 udeleženci.

V septembru – svetovnemu mesecu Alzheimerjeve bolezni – so se na Ljudski univerzi Kranj aktivno vključili v mednarodno akcijo zmanjševanja stigme z izobraževalnimi aktivnostmi za boljšo ozaveščenost in prepoznavanje demence na Gorenjskem. V okviru dogodkov ob svetovnem dnevu Alzheimerjeve bolezni so v letu 2022 prvič izvedli Alzheimercafe z naslovom *Je to demenca in če je, kaj zdaj?* Predavanje je izvedla doc. dr. Nena Kopčavar Guček, dr. med., spec. druž. med. Na predavanju so predstavili: prve znake demence, kako osebni zdravnik lahko pomaga in kaj lahko storimo sami, ko imamo v družini demenco. Predavanja se je udeležilo 11 udeležencev.

V sodelovanju s Spominčico Slovenskim združenjem za pomoč pri demenci in Domom upokojencev Kranj so na Ljudski univerzi Kranj pristopili k mednarodni akciji sprehod za spomin, ki so ga izvedli 21.9.2022 in s tem simbolično prispevali k ozaveščanju o Alzheimerjevi bolezni. Tokrat je pohvalna medgeneracijska udeležba, saj so se sprehoda udeležili tudi otroci z vrtca Dobra teta, varovanci centra Korak ter predstavniki Mestne občine Kranj, Centra za socialno varstvo Kranj, Mestne knjižnice Kranj in Društva upokojencev Kranj. Skupaj se je sprehoda udeležilo 60 udeležencev.

Izvedena je bila tudi izobraževalna delavnica za zaposlene na Ljudski univerzi Kranj (10 udeležencev), kjer so bili zaposleni seznanjeni z boleznijo, kako komunicirati z osebo z demenco in starejšimi na sploh ter delo na demenci prijazne točke.

Da so izobraževanja o demenci potrebna dokazuje odziv na izvedena predavanja in delavnice. Na predavanjih so udeleženci usvojili znanje o prvih znakih demence, načinih komunikacije z osebo z demenco, kaj lahko stori osebni zdravnik, o točkah in kamor se lahko obrnejo po pomoč. Vseh aktivnosti se je udeležilo kar 382 udeležencev.

V Domu upokojencev Kranj je bilo skupaj s mag. farmacije kranjskih lekarn organizirano tudi predavanje na temo, kako lahko farmacevt pomaga osebi z demenco in varna uporaba zdravil. Poleg tega je Dom upokojencev Kranj septembrsko številko domskega glasila namenil v celoti osveščanju o Alzheimerjevi bolezni.

16. Cilj, izvedbe dejavnosti, ki omogočajo aktivnost in ustvarjalnost v vseh življenjskih obdobjih, skrb za zdravje in medgeneracijsko sodelovanje ter solidarnost je sicer zastavljen, da se realizira najkasneje v letu 2024, je pa potekal že v letu 2021 in nadaljeval v letu 2022

Ljudska univerza Kranj je izvajala in razvijala aktivnosti medgeneracijskega centra namenjene starejšim. Uspešno je izvedla Konferenco KR ZA starejše z naslovom KR digitalni starejši, z namenom čim dlje časa ohranjati aktivne starejše občanke in občane ter njihovo zdravo staranje oz. kakovostno življenje v MOK. Letošnje konference se je udeležilo 39 starejših, pester program je posredoval zanimive in uporabne informacije za vpeljavo digitalnih storitev v vsakdan ter izboljšanje kakovosti življenja, ki so jih posredovali zaposleni v socialnem podjetju Simbioza Genesis in strokovni delavci Ljudske univerze Kranj.

V Domu upokojencev Kranj pa je bilo organizirano predavanje na temo paliativna oskrba z dr. Matejo Lopuh.

17. Cilj, izvedbe usposabljanj za prostovoljce letno in organiziranje prostovoljstva in spremljanje prostovoljstva v MOK, se je premaknil v realizacijo v leto 2023.

Organizacije in njihovi izvajalci se srečujejo s problematiko pomanjkanja in boljšega organiziranja prostovoljcev. V MOK želimo bolj kakovostno organizirati proces prostovoljskega dela v lokalnih prostovoljskih organizacijah tudi na področju starejših ter podati večjo strukturno podporo prostovoljskemu delu v našem lokalnem okolju. V MOK bomo v letu 2022 tudi pripravili srečanje prostovoljcev in spremljanje prostovoljcev. Zakon o prostovoljstvu zaenkrat občinam ne omogoča, da s prostovoljci podpisujemo dogovore, zato planiramo sodelovanje z Ljudsko univerzo Kranj. Na portalu

Slovenske Filantropije prostovoljstvo.org so registrirani prostovoljci iz vse Slovenije in so tedensko obveščeni o prostovoljskih priložnostih v njihovem kraju. Konec prihodnjega leta bodo omogočili občinam, da na svojih spletnih straneh objavijo posredovalnico, ki bo prikazovala kraje in priložnosti, ki so aktualni samo za nas. To nam bo npr. omogočalo, da se v Kranju objavi prostovoljsko delo (ena izmed prostovoljskih organizacij), vsi prostovoljci bodo o tem obveščeni na mail, priložnost bi bila vidna tudi na občinski strani. V letu 2022 je bila pripravljena anketa za organizacije, ki vključujejo prostovoljce, ki bo osnova za nadaljnje aktivnosti v smeri sistematično organiziranega prostovoljstva v MOK.

18. Cilj, podpore razvoju novih oblik Centrov za starejše je v pilotnem projektu. projekt, ki ga je Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj prijavil na Regionalni program je preobsežen, da bi se ga lahko izvajalo po delih.

Zastavljeni cilj zajema področje in partnersko sodelovanje celotne regije. V okviru Regionalnega razvojnega programa Gorenjske 2021-2027 je bil pripravljen in oddan projektni predlog: »Mreža Centrov za starejše – celostne trajnostne rešitve za zagotavljanje kvalitete življenja starejših«, ki ga je pripravil CTRP Kranj. V projektno partnerstvo so vključeni domovi upokojencev, občine, kmetije, podjetja, BSC Kranj, društva upokojencev, CSD, NVO na območju celotne Gorenjske. Ocenjena vrednost celotnega projekta znaša 5.400.000 EUR. V primeru potrditve, se bo projekt prednostno izvajal na območju MOK. Gre za pilotni projekt, ki zajema vso regijo. Da je projekt prijavljen na regiji pa še ne pomeni, da bo tudi izbran in sofinanciran. Glede na navedeno na javni razpis za sofinanciranje nevladnih organizacij na področju socialnega varstva za leto 2022 projekt ni bil prijavljen.

Po podatkih Centra za trajnostni razvoj se tudi na področju oskrbe na kmetijah ni nič premaknilo, na tem področju zelo močno deluje DEOS, ki je močen konkurent. So pa začeli izvajati projekt Rane ekrana na področju mladih oziroma otrok in mladostnikov s poudarkom na preprečevanju in zdravljenju odvisnosti in zasvojenosti od digitalizacije, ki je vedno bolj pereč problem.

19. Cilj sodelovanja in podpore MOK pri ustanavljanju stanovanjskih zadrug. Na MOK pobude za pomoč pri ustanovitvi stanovanjske zadruge v letu 2022 nismo prejeli. Vloga MOK pri ustanavljanju stanovanjske zadruge je sledeča:

- občina upravlja s prostorom na lokalni ravni in je tudi lastnica nekaterih zemljišč, ki so lahko potencialne parcele za graditev združnega objekta,
- podeli lahko stavbno pravico na zemljišču v občinski lasti in s tem ostane lastnica zemljišča in ohrani nadzor nad prostorom,
- k projektu lahko prispeva tudi finančno skozi občinski stanovanjski sklad ali kakšnimi subvencijami,
- ponudi lahko administrativno podporo pri pridobivanju potrebnih dovoljenj,
- pomaga pri promociji projekta v skupnosti.

20. Cilj, sodelovanja in podpore MOK pri ustanavljanju demenci prijaznih točk, je bil dosežen. Obstoječe demenci prijazne točke: Ljudska univerza Kranj, Gorenjske lekarne (Uprava, Lekarna Stražišče, Lekarna Planina, Lekarna Planina II, Lekarna Primskovo), Dom upokojencev Kranj, Nacionalni inštitut za javno zdravje, MOK in Center za socialno delo Gorenjska so se v letu 2022 prvič povezale v mrežo Demenci prijaznih točk, preko katere si bodo skupaj v pomoč pri organizaciji dogodkov in izobraževanj, promociji in obveščanju uporabnikov.

21. Cilj, spodbujanja izobraževanj za neformalne oskrbovalce za skrb za starejše na domu, je zajet in opisan v točki 14.

22. Cilj, sodelovanje in podpore MOK pri vzpostavitvi projektov Soseska za seniorje in Vas za osebe z demenco, je bil dosežen.

Trenutno se urejajo prostorski dokumenti. V postopku SD OPN – 4 je bila namreč podana pobuda za zagotovitev zemljišča za izvajanje socialno varstvenih in zdravstvenih storitev za starejše, to je institucionalno varstvo za starejše, skrb za osebe z demenco. Pobuda je v SD OPN-4 uvrščena kot načrtovana ureditev. V postopku sprememb in dopolnitev OPN MOK – št. 4 so bila pridobljena prva mnenja nosilcev urejanja prostora, kjer so za nekatere pobude zahtevane dopolnitve. Za omenjeno načrtovano ureditev je Ministrstvo za okolje in prostor zahtevalo dodatne utemeljitve V Uradu za družbene dejavnosti smo tako podali pozitivno mnenje, da take storitve potrebujemo. Trenutno se zadeva usklajuje z ministrstvi, javna razgrnitev se predvideva spomladi 2023.

23. Cilj pomoč pri zagotovitvi dvigal v večstanovanjskih stavbah, ki dvigal nimajo, ni bil dosežen. Spremlja se razpise za EU sredstva, ki jih tako kot v letu 2021 tudi v letu 2022 ni bilo.

24. Cilj oblikovanja stanovanjske politike, ki bo predvidevala različne oblike stanovanj za starejše (npr. stanovanjske skupnosti za starejše,...) je bil delno dosežen.

Sprejet je bil Stanovanjski program MOK za obdobje od 2021 do 2026, kjer so vključili tudi stanovanjsko problematiko starejših. Predviden je letni odkup stanovanj (od starejše/ga občanke, občana MOK odkupi in plačuje doživljenjsko rento), starejši pa lahko tudi sodelujejo na Javnih razpisih za dodelitev občinskih neprofitnih stanovanj v najem in se jim stanovanje lahko dodeli v skladu z dokončno prednostno listo za dodelitev neprofitnega stanovanja v najem.

MOK načrtuje gradnjo »Severna vrata« z mehanizmom javno-zasebnega partnerstva. V načrtu je izgradnja poslovno-stanovanjskega kompleksa, ki bo namenjen zdravstveno-storitveni dejavnosti (za potrebe zavodov Osnovno zdravstvo Gorenjske in Gorenjske lekarne) ter v delu stanovanj, zavedeno tudi za oskrbovana stanovanja. Gre pa lahko za navadno stanovanje, kjer je tudi možnost namestitve gumba za klic na pomoč.

MOK bo ustanovila občinski stanovanjski sklad MOK, kjer se bo lahko v skladu z zadnjo spremembo Stanovanjskega zakona zadolževalo do 50 odstotkov. Sprememba Stanovanjskega zakona predvideva, da bi dodatna sredstva za gradnjo stanovanj zagotovili z višjim dovoljenim zadolževanjem Stanovanjskega sklada RS (SSRS) in občinskih javnih stanovanjskih skladov. Možna je zadolžitev do 50 odstotkov svojega izkazanega namenskega premoženja, in sicer 10 odstotkov po Zakonu o javnih skladih in dodatnih 40 odstotkov v skladu s Stanovanjskim zakonom. Občinski skladi naj bi se po novem lahko pri SSRS zadolžili v višini do 40 odstotkov svojega namenskega premoženja. Torej za MOK, cca do 20 milijonov €. Poleg tega bomo z vzpostavitvijo javne najemne službe, ki je uvedena z zadnjo spremembo Stanovanjskega zakona lahko dobili več novih, najemnih javnih stanovanj, ki bodo primerni tudi za starejše in invalide.

Cilj, nadaljevanja izvajanja programov za starejše v Mestni knjižnici Kranj (MKK) in zagotovitev še večje dostave knjig na dom starejših, je bil dosežen.

V okviru zdravstvenega kotička smo sodelovali z različnimi inštitucijami in društvi, ki v knjižnici izvajajo tematska predavanja in delavnice. Program predavanj je bil organiziran najmanj enkrat mesečno ob torkih. V Zdravstvenem kotičku smo imeli na voljo informativna gradiva s področja zdravja. Redno smo sodelovali s Centrom za krepitev zdravja Kranj, ki so v MKK enkrat do dvakrat mesečno izvajali svetovalno delavnico na temo ohranjanja zdravja (merjenje krvnega tlaka, prehrana, gibanje,...)

Izvajali smo bralna srečanja za starejše, ki so potekala vse leto v različnih terminih. Trenutno jih deluje 15, ki jih vodi 15 usposobljenih prostovoljcev in strokovni delavci knjižnice. Za udeležence, ki niso zmožni priti v knjižnico smo redno izvajali srečanja v njihovi inštituciji (DU Kranj, DSO Naklo in Preddvor, Oskrbovana stanovanja DU Kranj).

Organizirali smo razne delavnice in družabne igre, ki so potekale enkrat tedensko (delavnica ročnih spretnosti, družabne igre: go in šah, razgibajmo možgane s Scrabblom).

V Očem prijaznem kotičku imamo izpostavljeno gradivo, ki je med drugim namenjeno tudi starejšim uporabnikom storitev: zvočne knjige, gradivo s povečanim tiskom, gradivo s prilagodljivo vsebino – Lahko branje, prostor je opremljen z elektronskimi lupami in prilagojenim računalnikom za slepe uporabnike.

MKK ima svojo premično zbirko tudi v Domu upokojencev Kranj, v kateri je skrbno izbrano gradivo, primerno za branje starejše populacije.

Dostava gradiva na dom je bila namenjena članom knjižnice, ki zaradi svojega zdravstvenega stanja niso mogli prihajati v knjižnico. Dostavo se je izvajala enkrat tedensko oziroma po dogovoru.

Izvajali smo tudi osnovna računalniška usposabljanja v katera so se vključevali večinoma starejši udeleženci.

Spletna stran knjižnice je stičišče za različne vsebine, ki so namenjene tudi starejšim (ogled predavanj na YouTube kanalu knjižnice, izposoja e-časopisov, e-knjig, avdio-knjig, ogled slovenskih filmov v bazi BSF).

Za Omrežje e-seniorji 55+ smo v marcu in septembru 2022 izvedli predstavitev portala Obrabi slovenskih pokrajin, ki je potekala v spletni aplikaciji Zoom. Predstavitve se je skupaj udeležilo 11 udeležencev, spoznali so delovanje in vsebine biografskega portala ter možnosti, kako lahko sami predlagajo nov vpis.

25. Cilj, pritisk na državo za sredstva in urejanje razmer, je bil dosežen.

V MOK smo skozi celotno leto 2021 pritiskali na pristojno ministrstvo zaradi potreb po novih domskih kapacitetah. V letu 2022 se je usklajeval Sporazum, med MOK, DUK in MDDSZ, o izgradnji infrastrukture

za institucionalno varstvo starejših/namestitvenih zmogljivosti za institucionalno varstvo starejših na območju Mestne občine Kranj, in sicer kot javnega doma za starejše na Zlatem polju. Za izgradnjo novega doma upokojencev so med letom potekala usklajevanja in sestanki. Konec leta 2022 se je MDDSZ poslal v podpis tudi DIIP. Vložena pa je bila tudi vloga za pridobitev gradbenega dovoljenja.

Zaradi kroničnega pomanjkanja socialnih oskrbovalk smo v MOK tako kot leta 2021 tudi v letu 2022 Združenju mestnih občin Slovenije in pristojnemu ministrstvu predlagali tudi ponovno povišanje plač za socialne oskrbovalke.

26. Cilj, razvoj mreže (občin osrednje Gorenjske) za medsebojno sodelovanje, povezovanje, izmenjavo dobrih praks in iskanje skupnih, trajnostnih rešitev za zagotavljanje kvalitete življenja starejših zunaj klasičnih oz. institucionalnih oblik, je bil delno dosežen.

Uradna Mreža za področje starejših se na področju socialnega varstva ni vzpostavila. Smo pa v MOK pozvali vse občine Gorenjske k medsebojnemu pri vzpostavitvi Zakona o dolgotrajni oskrbi v prakso. Pri tem se je odzvalo le 5 občin, zato nadaljnega sodelovanja nismo vzpostavljali.

Občine Gorenjske pa so že povezane v okviru BSC - Regionalne razvojne agencije Gorenjske, d.o.o.

b. skrbeli in spodbujali razvoj institucionalnih oblik

1. Cilj, izgradnja novega doma upokojencev oziroma zagotovitev novih javnih domskih kapacitet (najkasneje začetek v letu 2024), je v izvajanju.

V letu 2021 se je pridobivalo potrebno dokumentacijo, in sicer je bila z razpisom projektnega natečaja izbrana arhitekturno, krajinsko-arhitekturno, konstrukcijsko, prometno in urbanistično zasnova za gradnjo novega doma; MOK je izbrala projektanta za izdelavo celotne projektne dokumentacije in pridobitev gradbenega dovoljenja. Strošek MOK za ta namen je v letu 2021 znašal 189.354 €, v letu 2022 615 €.

V letu 2022 so potekala usklajevanja z MDDSZ. V mesecu oktobru 2022 je MOK na MDDSZ v ponovno usklajevanje poslala nov Dokument identifikacije investicijskega programa (DIIP) z naslovom »Gradnja novega doma upokojencev v Mestni občini Kranj«, konec leta 2022 pa je bil dokument poslan ministrstvu v podpis. Trenutno se čaka na gradbeno dovoljenje. V letu 2022 se je usklajeval tudi sporazum, med MOK, DUK in MDDSZ, o izgradnji infrastrukture za institucionalno varstvo starejših/namestitvenih zmogljivosti za institucionalno varstvo starejših na območju Mestne občine Kranj, in sicer kot javnega doma za starejše.

2. Cilj, zagotovitev kapacitet za začasno varstvo (najkasneje začetek v letu 2024), je predviden v novem domu upokojencev. V Domu upokojencev Kranj pa imajo na razpolago 8 mest za kratkotrajne namestitve, ki pa so vse sproti zapolnjene.
3. Cilj, vzpostavitev dnevnega centra v novem domu upokojencev (najkasneje začetek v letu 2024), je predviden v novem domu upokojencev.

4. Cilj, zagotovitev dodatnih kapacitet za dnevno varstvo za starejše (do leta 2021) se je izvedel. Dodatne kapacitete za dnevno varstvo se je vzpostavilo na Planini 1, v bivši trgovini Mercator. Prostori so bili v 2/2 leta 2022 obnovljeni in predani v brezplačno uporabo Domu upokojencev Kranj. Prvi uporabniki so prišli v dnevno varstvo konec leta 2022. V januarju 2023 se je pričelo z izvajanjem, zaradi zakasnitve montaže opreme. Prostori za skupno 30 starostnikov so urejeni po predpisanih sodobnih bivalnih standardih, program izvaja Dom upokojencev Kranj, tako se uporabniki lahko vključujejo tudi v vse organizirane aktivnosti Doma upokojencev Kranj. Ker uporabniki niso vsi vse dni vključeni, je skupno vključenih je 34 uporabnikov. Za ta namen je MOK uspela pridobiti tudi sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj v višini 280.000€, sredstva slovenske udeležbe 70.000 €, strošek MOK v letu 2021 pa je znašal 83.599 €, v letu 2022 pa 517.242 €.

5. Cilj, sofinanciranje dograditve in razširitve Doma upokojencev Kranj, je bil dosežen. V MOK smo v letu 2022 sofinancirali opremo, ki je namenjena za storitve fizioterapije in jo bodo koristili tako uporabniki Doma upokojencev Kranj kot tudi zunanji uporabniki. S tem se je dom še bolj povezal z okoljem.

6. Cilj, spodbujanje za zagotovitev kriznih namestitev za starejše, je bil dosežen od leta 2021 dalje. MOK in Center za socialno delo Gorenjske sta se sestali na sestanku in iskali rešitve skupaj s pristojnim ministrstvom. Po navodilih pristojnega ministrstva morajo krizne namestitve za starejše, izvrševati domovi za starejše.

7. Cilj, izvedba projekta kakovostno bivanje starejših (najkasneje v letu 2024), je v izvajanju. Za kakovostno bivanje starejših bo imela večji pomen tudi Soseska za seniorje in Vas za osebe z demenco. Trenutno se urejajo prostorski dokumenti. V postopku SD OPN – 4 je bila namreč podana pobuda za zagotovitev zemljišča za izvajanje socialno varstvenih in zdravstvenih storitev za starejše, to je institucionalno varstvo za starejše, skrb za osebe z demenco. Pobuda je v SD OPN-4 uvrščena kot načrtovana ureditev.

Ljudska univerza Kranj pa ima v načrtu usposabljanje zaposlenih in svojcev oseb z demenco za delo z osebami z demenco, program domači oskrbovalec in ostale različne aktivnosti.

8. Cilj, vzpostavitve bivalnih enot za starejše (do leta 2024).

Vzpostavitev bivalnih enot za starejše spada v okvir projekta Bivalne skupnosti za ranljive skupine. Izvajalec projekta Javni stanovanjski sklad MOK, ki bo s prenovo objektov lahko zagotovil bivalne razmere starejšim, ki zaradi nizkih pokojnin ne zmorejo kriti visokih stroškov bivanja. Prednosti bivalnih skupnosti za starejše so v tem, da gre za manjše skupine, v katerih stanovalci v primernem okolju poglobljajo medsebojne odnose. Način bivanja je podoben bivanju doma, v družini ali lokalni skupnosti, kjer je posameznik aktivni član skupnosti. Pomembno je tudi, da stanovalci ostanejo v bližini doma, saj so zato manj osamljeni, samostojno razpolagajo z lastnim načinom bivanja ter imajo manjše stroške osnovnega bivanja in v bližini vso potrebno infrastrukturo. Predvideva se preureditev stanovanjske hiše v bivalne enote za starejše, ki se jim želi omogočiti boljše življenjske pogoje – tako s finančnega kot tudi z vidika boljše socialne vključenosti, saj je socialna vključenost poleg zagotovljenih prostorov za bivanje izjemno pomembna. Za ta namen bi bilo potrebno pridobiti evropska in državna kohezijska sredstva, investitor pa bi bil Javni stanovanjski sklad MOK. V letu 2022 so se pripravljali predpisi za ustanovitev Stanovanjskega sklada MOK. V letu 2023 se bodo pripravili predpisi za ustanovitev Javnega Stanovanjskega sklada MOK, ki naj bi začel z delovanjem v letu 2024.

9. Cilj, zagotovitev oskrbovanih stanovanj (do leta 2024), je v izvajanju.

Oskrbovana stanovanja se predvidevajo v novi večstanovanjski soseski Kranjska iskrica, katere gradnja je bile sicer predvidena že v letu 2022, so pa v letu 2022 potekale še vse potrebne aktivnosti, da se bo z gradnjo začelo v letu 2023, pri tem načrtujejo cca 58 oskrbovanih stanovanj.

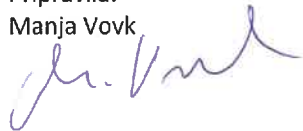
V nekdanjem samskem domu v Stražišču, to je objekt Šmarjetni dvori se predvideva 30 oskrbovanih stanovanj oziroma 60 ležišč, konec leta se je že pričelo rušenje starega objekta.

Nadalje namerava Domplan na Planini 1 zgraditi novo stanovanjsko stavbo z oskrbovanimi stanovanji, v kateri bo urejenih 34 oskrbovanih stanovanj s pripadajočimi skupnimi prostori. Samski dom so že porušili, namesto njega se je že začel graditi stanovanjski kompleks.

V dogovarjanju so tudi oskrbovana stanovanja pri projektu »Severna vrata«.

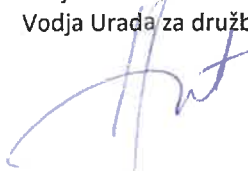
Pripravila:

Manja Vovk

Tanja Hrovat

Vodja Urada za družbene dejavnosti

Poslati predsedniku in članom komisije po elektronski pošti

Janez Černe

Predsednik komisije

MESTNA OBČINA KRANJ
Janez Černe
PODŽUPAN